

ΔΡΙΜΥ « ΚΑΤΗΓΟΡΩ» ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΤΑΝΕΡ ΑΚΣΑΜ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ ΣΕ ΤΖΑΜΙ ΚΑΙ ΤΙΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΕΣ ΣΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑ

Ο ιστορικός και κοινωνιολόγος **Τανέρ Ακσάμ (Taner Akcam)** γεννήθηκε το 1953 στην ανατολική Τουρκία. Σήμερα θεωρείται ως ένας εμβληματικός ερευνητής - και κατήγορος - της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και της διαδόχου αυτής, της κεμαλικής Τουρκίας. Είναι από τους πρώτους ακαδημαϊκούς που επίσημα και τεκμηριωμένα σηλήτευσαν διεθνώς την γενοκτονία των Αρμενίων, και όχι μόνο αυτή, από τους συμπατριώτες του.

Από τα φοιτητικά του χρόνια στην Άγκυρα εντάχθηκε στα ριζοσπαστικά κινήματα της εποχής του. Το 1974 έλαβε μέρος σε μαθητική πορεία ενάντια στην τουρκική εισβολή της Κύπρου και το 1978 δραπέτευσε στην Γερμανία όπου και απέκτησε την γερμανική υπηκοότητα. Το 1995 έλαβε το διδακτορικό του από το Πανεπιστήμιο Leibniz του Ανόβερου με την διατριβή του υπό τον τίτλο : «**ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΙΩΝ : Το παρασκήνιο των στρατιωτικών δικαστηρίων στην Κων/πολη μεταξύ 1919-1922**».

Στις ΗΠΑ ακολούθησε ακαδημαϊκή καριέρα. Το έτος 2008 αναλαμβάνει το τμήμα σπουδών «Για την Αρμενική Γενοκτονία και το Ολοκαύτωμα» στο Πανεπιστήμιο Clark της Μασαχουσέτης. Τον ίδιο χρόνο κυκλοφορεί στην Ελλάδα μεταφρασμένο το ρηξικέλευθο βιβλίο του «**ΜΙΑ ΕΠΑΙΣΧΥΝΤΟΣ ΠΡΑΞΗ : Η γενοκτονία των Αρμενίων και το ζήτημα της Τουρκικής ευθύνης**» (**A shameful Act : The Armenian Genocide and the Question of Turkish Responsibility**), βασισμένο στα τουρκικά αρχεία της εποχής. Στο βιβλίο αυτό, μεταξύ άλλων, αναγνωρίζεται και ο κεντρικός ρόλος των Νεοτούρκων στην σύλληψη, οργάνωση και υλοποίηση του σχεδίου για τον αφανισμό των χριστιανικών πληθυσμών ως προϋπόθεση για την ανοικοδόμηση ενός ομοιογενούς κεμαλικού τουρκικού κράτους. Μετά την δημοσίευση του βιβλίου, χαρακτηρίστηκε ως «νεκρός» από τις τουρκικές Αρχές και τους υπερεθνικιστικές της χώρας του. Έτσι φαίνεται ότι λειτουργεί η δημοκρατία της γείτονος.

Τον Οκτώβριο 2011, κατόπιν αγωγής του Ακσάμ, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ), έκρινε ότι οι τουρκικοί νόμοι κατά της δυσφημιστικής τουρκικότητας παραβίαζαν αφόρητα την ελευθερία του εκφράζεσθαι και για τον λόγο αυτόν του επέτρεψε να χρησιμοποιεί ελεύθερα τον όρο «**Γενοκτονία**», χωρίς νομικές συνέπειες. Το δίδαγμα για εμάς τους Έλληνες ότι είναι ότι θα μπορούσαμε και εμείς να κατοχυρώσουμε αυτόν τον όρο για τους δικούς μας σφαγιασθέντες, αλλά τουλάχιστον μέχρι τώρα δεν το έχουμε κάνει.

Στις 10 Ιουλίου 2020 το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο της Τουρκίας ανείρεσε την από το 1934 κυβερνητική Απόφαση - στην ουσία απόφαση του Μουσταφά Κεμάλ - να μετατρέψει την Αγία Σοφία Κωνσταντινούπολης σε μουσείο. Με βάση την Ανείρεση, εκδόθηκε Διάταγμα του Ταγίπ Ερντογάν που την μετέτρεψε εκ νέου σε τζαμί και όρισε **την Παρασκευή της 24^{ης} Ιουλίου 1920**, ως πρώτη ημέρα επίσημης μουσουλμανικής προσευχής μέσα σε αυτό το υπέρτατο θρησκευτικό μνημείο της παγκόσμιας κληρονομιάς.

Την επαύριον, ο Ακσάμ δημοσιεύει άρθρο στην διαδικτυακή εφημερίδα Ahval με το οποίο παρουσιάζει την μετατροπή της Αγίας Σοφίας ως **δυσεβές πολιτιστικό έγκλημα** με διεθνή αντίκτυπο και συγχρόνως αποκαλύπτει το καταδυναστευτικό αστυνομικό κράτος της Τουρκίας και το αυταρχικό καθεστώς που το κυβερνά.

Εκτενής ανάπτυξη του άρθρου έχει ως ακολούθως : « Το μόνο πράγμα που θα έπρεπε κανείς να πει κανείς για την Αγία Σοφία είναι ότι πρόκειται για μια “ανάρμοστη πράξη ντροπής” που διακηρύσσει πόσο απολίτιστοι και καταστροφικοί είναι οι Τούρκοι που δεν μπορούν να προστατεύσουν καμία παγκόσμια κληρονομιά ούτε να δημιουργήσουν κάποια πολιτιστική αξία, παρά μόνο να την κατακτήσουν και να την γκρεμίσουν. Και η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί αποτελεί πράγματι πολιτιστική καταστροφή και δεύτερη κατάκτησή της (σ.σ. ως πρώτη εννοείται το 1453) στον 21^ο αιώνα. Το ζήτημα είναι αν ο Ερντογάν και ο Μπαχτσελί έχουν καταλάβει τα αίτια της εξαιρετικά αρνητικής εικόνας που επικρατεί στον κόσμο έναντι των Τούρκων εξαιτίας της Αγίας Σοφίας και τις πιθανές επιπτώσεις των πράξεών τους.

» Ο Ρώσος διανοούμενος του 19^{ου} αιώνα Nikolay Denilefski έκανε μια διάκριση μεταξύ των λαών που κατά καιρούς δημιούργησαν φωτεινούς πολιτισμούς (Αιγύπτιοι, Βαβυλώνιοι, Φοίνικες, Έλληνες, Ρωμαίοι, Άραβες, Ευρωπαίοι κλπ) και εκείνων που έπαιξαν αρνητικό ρόλο στην παγκόσμια Ιστορία (Ούννοι, Μογγόλοι, Τούρκοι), εκπλήρωσαν καταστροφικά έργα προς την ανθρωπότητα, διασκόρπισαν τα απομεινάρια τους και επέστρεψαν στην ασημαντότητά τους.

» Στην Δύση συχνά διατυπώνονται σκέψεις από διανοούμενους και απλούς ανθρώπους σχετικά με την τάση που έχουν οι Τούρκοι να καταστρέφουν πολιτισμούς. Κάποιες από αυτές είναι : Ποδοπατούν σε κάθε βήμα τους στην Βαλκανική τα έργα πολιτισμού χιλιάδων χρόνων και δεν προστατεύουν αυτά που βρέθηκαν στην κατοχή τους / Ο Τούρκος όπου βρει δέντρο θα το κόψει / Δεν είναι καθόλου πολιτισμένος λαός και ποτέ δεν κατάφερε να σταθεί αντάξιος του πολιτισμού των εδαφών που κατέκτησε / Ξεράθηκαν και δεν φυτρώνουν ούτε χορτάρια εκεί όπου πάτησαν οι Οθωμανοί”.

» Σε ορισμένες πηγές αναφέρεται ότι οι Τούρκοι αξιωματούχοι πνίγουν και σκοτώνουν βάρβαρα όχι μόνο τους ξένους αλλά και τους δικούς τους ανθρώπους όταν έχουν και την παραμικρή υποψία εναντίον τους. Κοιτάξε σε τι χάλια έχουν οδηγήσει την χώρα ο Ερντογάν και ο Μπαχτσελί. Κάθε άνθρωπος που ασκεί την παραμικρή κριτική σε βάρος της κρατικής εξουσίας, καταπιέζεται, βασανίζεται και φυλακίζεται. Αυτό που κάνουν τώρα (σ.σ. ο Ερντογάν και ο Μπαχτσελί) είναι μια φοβερή, απεριόριστη χρήση δύναμης η οποία δεν είναι τίποτε άλλο παρά η αδηφαγία της καταστροφικής μανίας και του φανατισμού.

» Σήμερα η Μ. Ασία είναι γεμάτη κατεστραμμένες εκκλησίες και ιερούς τόπους που χρησιμοποιούνται είτε ως στάβλοι είτε ως αποθήκες . Το δίδυμο Ερντογάν - Μπαχτσελί (αν θέλετε μπορείτε να προσθέσετε και τον Περιντσέκ), είναι εκπρόσωποι της καταστροφικής παράδοσης που έκαψε , γκρέμισε την Μ. Ασία και δεν περιορίσθηκε μόνο στον εκτοπισμό και τον αφανισμό των ανθρώπων, αλλά επεκτάθηκε και στην πολιτιστική κληρονομιά. Για τους λόγους αυτούς η αντίσταση κατ’αυτών θα πρέπει να εκληφθεί ως αγώνας πολιτισμού για κάθε Τούρκο.

» Οι βυζαντινοί κλείστηκαν στην Αγία Σοφία τις τελευταίες μέρες της αυτοκρατορίας και περίμεναν να τους σώσει ο Θεός. Το ίδιο κάνει τώρα και ο Ερντογάν. Καταφεύγει στην Αγία Σοφία για να σωθεί. Οι φτωχοί Τούρκοι που δεν μπορούν να ταΐσουν τα παιδιά τους , τι θα κάνουν ; Θα πάνε στον ναό να προσευχηθούν για να λύσουν τα προβλήματά τους που οφείλονται στην κακοδιαχείριση του σουλτάνου; Πέραν από τους λεονταρισμούς και τα φτωχά πολιτικά τεχνάσματα καλά θα κάνει ο σουλτάνος να διαβάσει τι έλεγε ο Κικέρων που έζησε π.Χ “ **Τους ιερούς χώρους δεν τους αγγίζεις όχι μόνο με το χέρι αλλά ούτε με την σκέψη**”».

Στις 6 Μαΐου 2020, ο Ακσάμ, σε συνέντευξη του προς την εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» επεσήμανε ότι μια γενοκτονία δεν είναι αποτέλεσμα κάποιων ανορθολογικών, ανεξέλεγκτων δυνάμεων που οιστρηλατούνται από εξωφρενική θρησκευτική ή άλλη πίστη, αλλά μια καλά προσχεδιασμένη και οργανωμένη κακουργηματική πολιτική πράξη «κοινωνικής μηχανικής». Βασική προϋπόθεση για την εκ της γενοκτονίας δικαίωση είναι η έγκαιρη αποκάλυψη του υποκριτικού παραλογισμού των επιχειρημάτων εκείνων οι οποίοι επί δεκαετίες αρνούνται την ύπαρξή της. Όσον αφορά την Γενοκτονία των Αρμενίων, αυτή θα πρέπει να εξετάζεται σε ευρύτερο πλαίσιο ομού με τις γενοκτονίες των χριστιανικών λαών της Μ. Ασίας και στις διεξαγόμενες συζητήσεις να περιγράφονται σαφώς (σ.σ. ως αποδεικτικά στοιχεία) οι δοκιμασίες και τα δεινά που υπέστησαν οι Έλληνες και οι Ασσύριοι στην Μ. Ασία.

Κατά τον Ακσάμ, οι μαζικές εκδιώξεις των Ελλήνων από την Ιωνική γη την περίοδο 1914-15 ήταν μια δοκιμή λειτουργίας των εγκληματικών μηχανισμών (κρατικών ή μη) που προορίζονταν να εκτελέσουν την Γενοκτονία των Αρμενίων. Στο ερώτημα γιατί οι Έλληνες, ιδίως των μικρασιατικών παραλίων, δεν υπέστησαν από τους Τούρκους σφαγές τόσης εκτάσεως όσο οι Αρμένιοι, η δοθείσα απάντηση ήταν ότι, η ύπαρξη του Ελληνικού κράτους παρέσχε σε αυτούς τέτοιου βαθμού ασφάλεια και προστασία ώστε να καταστεί δυνατή η διάσωσή τους από την ολοκληρωτική εξόντωση. Για τον ίδιο λόγο οι Έλληνες του Πόντου που ζούσαν στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας είχαν χειρότερο πεπρωμένο από τους συμπατριώτες τους που ζούσαν στην ακτογραμμή του Αιγαίου, με αποτέλεσμα να καταλήξουν και αυτοί θύματα των γενοκτονικών πολιτικών της Τουρκίας την περίοδο 1921-22.